

ارزش‌های اخلاقی و تجلی آن‌ها در معماری اسلامی

محمد مهوش

E-mail: m.mahvash@ub.ac.ir استادیار، دانشکده هنر، دانشگاه بجنورد

چکیده

با پذیرش این تعریف که معماری اسلامی معماری است که ارزش‌های اسلامی بر آن تأثیر گذاشته و محتوای دینی دارد و باورها و ارزش‌های دینی را متجلی می‌سازد؛ آموزه‌های اسلامی نقش عمده‌ای در معماری اسلامی می‌یابند. همچنین به عقیده‌ی بسیاری از کارشناسان معماری، ارتباط ناگسستنی بین معماری و جهان‌بینی (آموزه‌های دینی نقش اساسی در جهان‌بینی دارند) وجود دارد. اما بیشتر تحقیقاتی که به اصول و ارزش‌های منبعث از اسلام در معماری اسلامی پرداخته‌اند به احکام و اعتقادات مربوط است در حالی که تأثیرپذیری معماری اسلامی از آموزه‌های دینی در تمام اقسام آن یعنی احکام، اعتقادات و اخلاق صورت می‌گیرد و ارزش‌های اخلاقی مورد توجه کمتری واقع شده است. می‌توان گفت یکی از دلایل این کم توجهی این است که مفاهیم اخلاقی بیشتر در قالب مفاهیم انتزاعی نمود دارند و مفاهیم انتزاعی برای همه به طور یکسان و مشخص قابل درک نیستند و تعبیر گوناگونی می‌یابند لذا در تجلی مفاهیم اخلاقی در معماری نیز دچار تشتت آرا خواهیم بود. به نظر می‌رسد این مفاهیم باید در معماری قابل اندازه‌گیری گردند تا دچار نسبیّت در شناخت و ارزیابی نگردیم. با توجه به سابقه‌ی سنجش مفاهیم انتزاعی در تحقیقات پیمایشی، در این پژوهش پیشنهاد شده است از روش شاخص‌سازی که به تبدیل موقت امور کیفی و ذهنی به امور کمی و عینی می‌پردازد استفاده گردد.

هدف این پژوهش تبیین ضرورت پرداختن به ارزش‌های اخلاقی در معماری اسلامی و نیز نحوه‌ی دستیابی به آن‌ها است.

پرسش‌های پژوهش حاضر نقش مفاهیم اخلاقی در معماری اسلامی و بررسی امکان و نیز نحوه‌ی سنجش مفاهیم اخلاقی در معماری اسلامی است. روش تحقیق از نظر هدف، بنیادی است و در روش کیفی جای می‌گیرد. گردآوری داده‌ها به روش کتابخانه‌ای (داده‌های اسنادی موجود) است و در تجزیه و تحلیل داده‌ها از استدلال منطقی بهره گرفته شده است.

اطلاعات مقاله

زمینه تخصصی مقاله:
معماری و شهرسازی اسلامی

دریافت:

پذیرش:

واژگان کلیدی:

معماری، معماری اسلامی،
جهان‌بینی، ارزش‌های اخلاقی

پایگاه نمایه‌کننده:

پایگاه استادی علوم جهان اسلام

